БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

СЕНТЯБРЯ 1 пятница 1939 он № 201 (2901) Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder xadaa byxii delxein azalşa zaluuşuudai, dainda ba faşiizmda esergyy temeselei, miir ba socialiizmiin tylee temeselei yder myn. Tiin, mynee zilde, byxii delxein azalşa zaluuşuud xadaa ene yderiiji ulasxoorondiin ton sloozno orşombaidai soo ugtaza baina.

Negedegeer imperialiis dainai zilnyydte, tyryy zergiin xydelmerişen zaluuşuud xadaa azalşa aradai şuhiiji asxuulagşa dainda esergyy vestypaalhan baina. Bolşeviigyydei paarti, xyn tyreltenei aguujixe geeniner V.I. Leenin ba I.V. Staalin bolboi, darlagşadtai temesexiijinь, imperialiis dainiiji grazdaanska bolgoxiijinь revoliycioonno zaluuşuudiiji uriaalhan baina.

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder xadaa 1915 ondo, edirşyydei sociialiis organizaacanuudai ulasxoorondiin Beernske konfereenciin togtoomzoor, imperialiis dainda esergyyselge bolgon togtoogdohon baina. Ene yder anxa tyryyn 1915 onoi oktiaabriiin 3-da yngergegdehen jym.

Tere saghaa xoişo 25 zil yngeree. Gebeş, imperialiis bulimtaragşad xadaa şuhata dainiiji daxin şineer yysxene. Xa xad milliaardhaa ylyy xynzonuud dainda oruulagdahan baina. Kapitaliizmiin egeei buzar ylegdel—faşiizm xadaa delxein şine xiudaldaaji ysedeer delgeryyine, Miriiji xysegşe ispaaniiin arad xadaa gadaadiin interveenciin zeertvenь bolhon baina. Busad xede xeden gyrenyyd xadaa kolooniuud bolgogdoşoo. Japoonoi imperialistnuud xadaa aguujixe xitad aradta esergyy dainiiji jabuuiza baina. Galzuurhan japoonsko seregşed xadaa bejee [illegible]nxai Mongol Aradai Respyybliijiş daiiaad abxaa hedene.

Delxein zurgaanai nege xubi deere xydelmerişen tariaaşanai sociialiis gyren togtohoor xorin xojordoxi zilenь bolbo. Soveed Sojuuz xadaa ene torşo soo ilagdaşagyi xysen, bulad kreepostь boloo. Xydelmerigyidelgiiji, ylesxelen ba jaduu baidaliiji eseslen usadzahan manai exe oronoi, ilahan socialiizmiin oronoi tyxel şarainь, temeselei ba ilaltiin xysen tyges uriaal, majaag bolzo, delxein xiara oroido mandana. SSSR xadaa faşiis zerlig jabuulganuudta esergyysen temeseze baigşad byxende moraalьna tuhalamzanь bolno.

Kapitaliis oronuuddaxi zaluuşuud baidalanь tuiiai xyşer [illegible]yde. Ylesxelen, xydelmerigyileige ba sagzuuraarşji xydelmertiegşediiji xatuu şiryyneer eksploataacalga, tyrmenyyd ba konciaagerьnuudta xaalga, antifaşiistnuudiiji zobooigo ba saazalaiga—manai oronoi xiienyydei saadtee azahuudag zaluuşuudai baidalanь egeei tiime baina.

Bulimtaraigiin şuhata dainiiji yysxeze baigaa faşiizmda esergyy nlite froontiin xydeleen ulam urgana ba yrgedene. Olomiiioon zaluu xynyyd xadaa sohediingee sylee erxiin tylee temeselde zagsana. SSSR-te sociializmiin gigaant jixe ilaltanuud, soveed zaluuşuudai zoi [illegible]rgalta azabaidalanь, byxii delxein soznaateiьna zaluuşuudiiji zorigzuuina.

Manai soveed zaluuşuud xadaa kapitaliis oronuuddaxi zaluuşuudhaa tusagaar ysloovinuud soo, ulasxoorondiin edirşyydei yderiiji praazdnovaina. Bolşeviig paartiaar, terenei aguujixe voozdьnuud Leenin ba Staalinaar urguulagdan, xymyyzyylegdehen soveed zaluuşuudai tyryy otriaad—Komsomool xadaa byxii oronuudai zaluuşuudai antifaşiis xydeleenei avangaardda baina. Soveed zaluuşuudai urda byxii xargii zamuud neegdenxei. Oktiaabrьska sociialiis revoliyyciin tuiiaitanuudiiji zakonodaateiьna batadxahan aguujixe Staalinska Konstituuca xadaa soveed zaluuşuudta—xydelmeriixe, huralsaxa, amarxa erxiiji, soveed oronoi byxii azalşadta adiiaar, xangahan baina.

Leenin-Staalinai paartiaar, araduudai aguujixe voozdь Staalinaar xymyyzyylegdegşe soveed zaluuşuud xadaa manai oronoi bodoto ezedenь boloo. Zaluuşuud xadaa gyreniiji xyteiberiigedeşji, promiişlennostь ba traansportdaşji, aradai gegeereideşji—sociialiis azaxiin byxii halbarinuudta niieed jixe rooliiiji ezelned.

Soveed zaluu xynei moraalьna xemzeenь ynder deere baina. Terenei ton xarakteerne zyilenь—ynen sexe, preedannostь, zorimgoi ba aguujixe zoriigiiji bejelyylxiin tylee zorigzonxoi baina. Soveed zaluuşuud xadaa eeriingee aradta, bolşeviigyydei aguujixe paartida, araduudai voozdь nyxer Staalinda xizaarlaşagyi preedanne baina.

Leeninske—Staalinska Komsomool xadaa Soveed Sojuuzai Geroinuudiiji, Ulaan Aarmi ba Ulaan Floodoi komandiirnuud ba politxydelmeriiegşediiji, promiişlennostiiin, traansportiin, xydeeazaxiin xyteiberiiegşed, izobretaateiьnuud, erxim staxaanovcuud ba udaarniguudiiji, nauuka ba iskyysstviin deejateiьnyydiiji—iime xynyydiiji xymyyzyyldeg. Paarti ba praviiteiьstvo xadaa zaluu yji ji ton jixe anxaraitaigaar urguulna. 30 min. garan yxixybyydei huralsaza baigaa exin ba dunda hurguulinuud, 600 miangan stydeentnyydtei 700 deede hurguulinuud, 2572 teexnikymyyd (xysed bişe medeen—**Red.**)—ede bygede xadaa kommuniizmiin tylee xeiberişegyi temeselşediiji xymyyzyylxe xeregte zoriuulagdahan baina.

Byxii oronuudai azalşa zaluuşuudtai axadyygei barisaaji ulam bexizyylxe, bolşeviizmiiji şudalxa ba trockiis-buxaarinska faşiis xyiehenşedei xog boguudiiji xairgamgyi butasoxixo, Ulaan Aarmiiji, Ulaan Flooiiiji, Soveed Aviaaciiji, Osoaviaximiiji byxiixemzeegeer bexizyylxe, sociialiis exe oronoo xamagaalaigada zagsaxa—manai zaluuşuudai ulasxoorondiin ujeiganuud tiime baina.

Ulasxoorondiin Edirşyydei XXV-daxi oiji temdeglexe zuuraa, byxii delxein azalşa zaluuşuudta iime uriaaitaigaar xandanabdi:

—Edir zaluu nyxed, azalşa aradai xybyyd ba basagad! Zaluuşuudai ajuuita daisanda—faşiizmda eseryy temeselei negedemei froontdo ulamniagtaar zagsagtii, miirei tylee temesegtii, dainda esergyy temesegtii, ulasxoorondiin proletariaadai esege oron—Soveed Sojuuziiji xamagaalagtii!

Xuriaalgaa dyyrgeze baina

Manai №1 brigaada bolboi tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji plaanaigaa johoor, organizoovannoor jabuulhanaigaa uşaar, aavgustiin 27-do xuriaaiiji xysed dyyrgexeer xaraaiaa baina. Brigaadamnai xamta 271 gektaar tariaalangiiji xuriaaxa plaantai aad, aavgustiin 25-da 245,35-ji xuriaagaa. Ene nadagdahan plooşçadьhoo xamta 68800 buxainuud garhan ba terenei 1552 buxaainuudanь byylegdehen baina. Tariaa soxiigo exiize, gyrende tuşaaiga jabuulagdaza baina. Hyylei yjede boroo orozo, xuriaaigiin xydelmeride baga zergiin haatai uşaruulaa.

Xuriaaigiin yjede manai brigaadiinxid buitadaa hainaar xydelmeriiee. Tedenei dundahaa egeei erxim xydelmerinyydeeree maşiniist Zamsaraanov Gombo, boolgoşod Dambaajeva Cebzeen, Garmaajeva Byted-Dulma gegşed ilgaraza garaa. Edener niieed olon azaita yder oloo, batalhan sociialiis doogovortoo tyryy huuri ezelbe.

B. Cebdeenov—Selengiin aimagai, Kiirovei neremzete kolxoozoi №1 brigaadiin yçoodçig.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei negedexi zarlalgiin eelzeetebişe IV-dexi Seessi

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Sojuuzai Soveedei zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aavgustiin 28-da, yderei 2 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaai soo, Kreemlьde, Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin neelge bolbo.

Seessiiiji, Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejev neebe.

Nyx. A. A. Andreejev bolboi Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xaraigada oruulagdahan asuudainuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad F. V. Şagimardaanov bolboi Sojuuzai Soveedei xaraigada oruulagdahan asuudainuudiiji Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xeisexe zyilde oruuixa geze duradxaba.

Sojuuzai Soveed bolboi doro dursagdahan xeisexe zyilnyydiiji negen duugaar batalba:

1. Xydee azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt.

SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

2. Bygedeniitiin seregei ujaiga tuxai zakoonoi projeekt.

SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtoloisoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacaiga.

SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

Depytaad I. A. Kyznecoovoi duradxaiai johoor, Sojuuzai Soveed bolboi xydeeazaxiin naloog tuxai projeekt tuşaa doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasadaani deere sonosxo, togtoomzonuudiiji zybşen xeiseige ba abaigiiji—Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei palaatanuudta tus tustanь jabuuixa gehen togtooiiiji abna.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin negedexi zasedaani xaagdana.

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei Zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aagustiin 28-da, yderei 4 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaai soo, Kreemlьde, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin neelge bolbo.

Seessiiiji, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei tyryylegşe depytaad N. M. Şveernik neebe.

Nyx. N. M. Şveernik bolboi Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xaraigada oruulagdahan asuudainuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad V. G. Vaneejev bolboi Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xaraigada oruulagdahan asuudainuudiiji Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xeisexe zyilde oruuixa geze duradxaba.

Nacionaalьnostьnuudai Soveed bolboi doro dursagdahan xeisexe zyilnyydiiji negen duugaar batalba:

1. Xydee azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt.

SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

2. Bygedeniitiin seregei ujaiga tuxai zakoonoi projeekt.

SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtoloisoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacaiga.

SSSR-ei SNK-eer oruulagdana.

Depytaad M. I. Ibraiimovai duradxaiai johoor, Nacionaalьnostьnuudai Soveed bolboi „xydee azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt" tuşaa doklaadiiji, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaani deere sonosxo, togtoomzonuudiiji zybşen xeiseige ba abaigiiji—Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei palaatanuudta tus tustanь jabuuixa gehen togtooiiiji abna.

Eneegeer, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV Seessiiin negedexi zasedaani xaagdaba.

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

Sojuuzai Soveedte

Aavgustiin 28-da, Kremleevske Jixe dvoreec soo, SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi Seessi xydelmeriee exiibe.

Yderei 2 çaasta, Sojuuzai Soveedei Seessiiin neelge bolbo. Depytaaduud ba olontooto ailşad xadaa preziidiymei stooido Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejevei, Sojuuzai Soveedei tyryylegşiiji orologşo depytaad T. D. Leseenkiin, loozonuudta—paarti ba praviiteiьstviin xyteiberiiegşedei. SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleengyydei ba aradai komissaarnuudai jirexedenь, udaan aplodismeentnyydeer ugtaba. Diplomatiiçecka koorpusiin çiinenyyd, soveedske ba gadaada preessiin tyleelegşed jirebe.

Tyryylegşe—depytaad A. A. Andreejev bolboi SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi seessiiin xaraigada oruulagdahan asuudainuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad F. V. Şagimardaanov bolboi oruulagdahan asuudainuudiiji, seessiiin xeisexe zyilde oruuixa geze duradxaba.

Sojuuzai soveed bolboi dooro dursagdahan xeisexe zyilnyydiiji negen duugaar batalna:

1. Xydeeazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt;

2. Bygedeniitiin seregei ujaiga tuxai zakoonoi projeekt;

3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtoloisogyin tuxai doogoovoriiji ratifikaacaiga.

Ede gurban asuudainuud xadaa seessiiin xaraigada, SSR Sojuuzai aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdaba.

Depytaad I. A. Kyznecoovoi duradxaiai johoor, Sojuuzai Soveed bolboi xydee azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt tuşaa doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani deere sonosxiiji şiidebe.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei negedexi zasedaani xaagdana. (TASS).

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aavgustiin 28-da, ydeşiin 7 çaas 30 minuutada, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaai soo, Kreemlьde, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan negedexi zasedaani boibo.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejev xyteine.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xeiseexe zyilnyydei negedexi pyynkt tuşaa—xydeeazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekiiin talaar, SSSR-ei finaansiin Aradai Komissaar nyx. A. G. Zveerev doklaad xebe.

Nyxer Zveerevei doklaadai dyyrexedenь, tyryylegşe nyx. A. A. Andreejev bolboi Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuuaai Soveedei xamtarhan negedexi zasedaaniiiji xaagdaba geze sonosxono.

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

Nacionaalьnostьnuudai Soveedte

Yderei 4 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaai soo, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei Seessi neegdebe. Zaai xadaa Nacionaalьnostьnuudai Soveedei depytaaduudaar ba olon tooto ailşadaar dyyrenxei.

Diplomatiiçeske koorpusiin çiinyyd, soveed ba gadaada preessiin tyleelegşed jirebe.

Depytaaduud ba ailşad bolboi stooido—Nacionaalьnostьnuudai Sovdedei tyryylegşe depytaad N. M. Şveernigei; loozonuudta—paarti ba praviiteiьstviin xyteiberiiegşedei, aradai komissaarnuudai jirexedenь, udaan aplodismeentnyydeer ugtana.

Tyryylegşe—depytaad Şveernik bolboi SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe IV seessiiin xaraigada SSSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdahan asuudainuudiiji nerelen sonosxobo.

Depytaad V. G. Vaneejevte yge ygtene, ene bolboi SSR Sojuuzai Aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdahan asuudainuudiiji seessiiin xeiseexe zyilde oruuixiiji duradxana:

1. Xydeeazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt,

2. Bygedeniitiin seregei ujaiga tuxai zakoonoi projeekt,

3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtoloisoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacaiga.

Depytaad Vaneejevei duradxai negen hanaiaar abtana.

Depytaad M. J. Iraiimov bolboi xeiseexe zyilnyydei negedexi pyynkt tuşaa—xydeeazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeektiin talaar, doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani deere sonosxo, terenii aavgustiin 28-da, ydeşiin 7 çaasta zarlaxa geze duradxana. Ene duradxalanь tereşelen negen duugaar abtaba.

Eneegeer, Nacinaalьnostьnuudai Soveedei zasedaani xaagdaba.

(TASS).

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Italьjaanska paroxooduudai, eohediingee poortnuudta busalga

Staambyi, aavgustiin 28. (TASS). Italьjaanska paroxoodno kompaani bolboi gadaadiin hamaraigada jabahan byxii paroxooduudiiji Itaalidaa busaxa gehen zaxiraita gargaba. Itaali jirexe passaziirnuudiiji boort deere abxagyi geze paroxooduudai kapitaanuudta duradxagdaba.

Tyreecke kamytein seessiiin, eelzeetebişe zarlalga

Staambyi, aavgustiin 28. (TASS). Tyreecke gazeedyydei medeesehenei johoor, ulasxoorondiin baidai tuxai asuudai zybşen xeisexiin tulada, tyreecke kamytein eelzeetebişe seessi hajaar zarlagdaxanь.

Danciigdaxi baidal

Pariiz, aavgustiin 27. (TASS). Danciighaa medeesegdehenei johoor, goorodto jixe xyixieetei boloo. Ediee xooloi, ilangajaa miaxanai dutagdai jixe yzegdeze baina.

Ymsede xabaatai avtomobiiiьnuud buita şaxuu Danciigta mobiiizovaalagdaa. Goorod ba aeropoortiin xoorondo proovolkoor xaaitanuud xegdee.

Beeiьgidexi mobiiizaaca

Briysseeiь, aavgustiin 27. (TASS). Aarmida mobiiizovaalaxa tuxai koroolиiin gartabiigatai dekreed, ysegelder toiiiogdobo.

Itaalo-jygoslaavska xiliiji xaalga

Varşaava, aavgustiin 28. (TASS). Italьjaanska graazdanuudta itaalo-jygoslaavska xile xaagdaba geze pooiьsko telegraafna aagenstvo medeesene, Itaaiihaa gadaadiinxidai garalga myneedee zybşeeregdene.

Şveecede—tatalga

Stokgooiьm, aavgustiin 28. (TASS). Şveeciin telegraafna aagenstviin medeesehenei johoor, şveedske aarmida 1917-1918 onuudaixinai zarimuud tatagdaba. Zarim kategoorinuudanь flooato ba erjiin artiileeride tatagdaba.

Dundada dalaida Angliiiska xudaldaanai syydnenyydei jabalga xaagdana

Loondon, aavgustiin 28. (TASS). Reiterei medeesehenei johoor, angliiiska dalain ministeerstvo bolboi Dundada dalaida angliiiska xudaldaanai syydnenyydei jabalgiiji sagzuura xaaxa tuxai zaxiraita gargaba. Dundada dalai deere jabahan paroxooduud xadaa zamaa yrgelzelyylxedenь bolxo, zygeer, italьjaanska poortnuudta oroxonь xorigdono. Italьjaanska poortnuudta baihan syydnenyydte, darii tendehee garagtii gehen prikaaz ygtebe. Atlantiiçeska okeaanhaa Dundada dalaida jireze jabahan syydnenyyd bolboi tusxai zaxiraiiiin gartar Gibraltaar deere xyiteeze baixa baina. Ministeerstvo bolboi Baiiiiin dalaihaa garagtii geze byxii angliiiska syydnenyydte duradxaba.

Germaanska territoori deere ulasxoorondiin tyrgen poojezdnuudai jabalga zogsoogdobo

Beerlin, aavgustiin 28. (TASS). Germaanska tymer zamuudai ypravleeniiin zaxiraiiiin johoor, Germaanska territoori deegyyr ulasxoorondiin tyrgen poojezdnuudai jabalga aavgustiin 28-haa xoişo xorigdobo. Ulasxoorondiin poojezdnuud goiiaandskaşji territoori deegyyr jabaxaa boiibo geze Goiiaandidaxi tymer zamuudai ypravleeni medeesebe. Germaani ba Goiiaandi xojoroi xoorondoxi xoiboon niutagai poojezduudaar xegdexe baina.

Bolьşeviizmiiji şudalalgadanь kommuniistnuudta tuhalxa

Xori. Promiişlennostiiin, kolxoozuudai erxim xynyyd ba soveed intelligeentner xadaa paartiiin zergede orozo baina. Tedeniiji xymyyzyyleige—partiiina organizaaca byxenei xyndete zorilgo myn bolno.

Tus aimagai, NKVD-ein dergedexi partiiina organizaaca (partoorganь nyxer Stepaanov) bolbol hyylei yjede, paartiiin çleenei kandidaadta 12 xynyydiiji abba, tedenei dunda xymyyzyyleigiin xydelmeri hainaar tabiza, partiiina daabarinuudiiji ygene, tereneigee dyyrgeltiijinь şalgadag ba konkreetne tuhaldag baina. Kommuniistnuudanь bolьşeviizmiin istooriiji, BKP(b)-ein ustaav ba prograammiiji, paartiiin XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji gynzegiigeer yzene.

Zygeer, ene şuxala asuudaliiji xeregseedeggyi partiina exin organizaacanuud bii baina. Doodo Xudanai selьsoveedei, Eengelьsei neremzete kolxoozoi ba Ydiin selьsoveedei, Kiirovei neremzete kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaacanuud bolbol şine abtahan kommuniistnuudiiji xymyyzyyleigede anxaralaa tabinagyi, tedenerte partiiina daabari ygtedeggyi. Gadna, Anaagai selьsoveedei „Ulaan-Odon" kolxoozoi dergedexi (partoorg nyx. Sevegei), raipotrebsojuuzai dergedexi (partoorg nyx. Gorbynoov) ba busad partiiina exin organizaacanuud bolbol 1939 onoi torşo soo negeş xyniiji paartiida abaagyi baina.

Ede byxii dutuunuudaa erid usadxaza, paartiida şineer abtagşadiiji xymyyzyylxe xeregiiji ba paartida şilen abalgiiji bolьşeviig johoor xytelberilxiiji eregdene.

Hungaltiin Polozeeniiiji yzeze baina

Tarbagatain aimagai, Deciaatnikovska s/ soveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi agitaatornuud bolbol azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaxa tuxai Polozeeniiiji brigaadiinxidta, zvenogoixidto ba ybeged, xygşedte oilguulxiin tula xydelmeriize exilee.

Agitaatornuud nyxed Mordviin A. V, Matveejev A. K. Mixailoov I. V. ba busad bolbol kolxoozniguudai dunda 5-6 daxin xeereldee xee. Tedener xadaa ene xydelmeridee ton aktiivnaar xandana ba terenee hainaar yngergene. Kolxoozniguud xadaa oronoigoo dotoodiin ba gadaadiin baidai tuxai asuudalnuudiiji jixete honirxon asuuna.

P. Şevçeenko.

Партиин историие шудалалгые хүтэлбэрилэхэ

„ВКП(б)-эйн историин хүрянгы курсын" гаралгатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэхэ тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй историческа тогтоолой гарахнай һүүлээр, Улан-Удын центральна районой комсомольцуудай олонхинь ВКП(б)-эйн историие өөһэдөө үзэнэ. Нэгэдэхи звеногоор—464, хоёрдохёор—260 ба гурбадахяар—156 комсомольцууд үзэжэ байнад. Тэдэнэй дунда 7-дохи бүлэгыньшье үзэжэ байгшад үсөөн бэшэ бии. 306 комсомольцууд болбол кружогто ябажа үзэнэ. Гадна, полит. һуралсалай кружогууд хүдэлмэрилэдэг, тэрээндэнь 220 комсомольцууд хабааданхай.

БМАССР-эй Наркомземэй гаражай ба БМАССР-эй Прокуратурын дэргэдэхи организациин комсомольцууд болбол ВКП(б)-эйн историие хайнаар үзэжэ байнад. Эдэнэр хадаа кружогойнгоо занятие нэгэшье таһалдуулангүйгөөр, саг үргэлжэ үнгэргэдэг байна. ВКП(б)-эйн историин нэгэдэхи бүлэгөөр ба, ВКП(б)-эйн XVIII съездын материалнуудаар хамта дээрээ 16 теоретическа конференци үнгэргэгдөө.

Гэбэшье, зарим комсомольско организацинуудай дунда ВКП(б)-эйн историие шудалалга ба полит. һуралсалда хабаадалга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Селенгын пароходствын ба Улан-Удын шэлэй заводой дэргэдэхи комсомольско эхин организацинуудта, большевизмын историие шудалаха кружогууд эмхидхэгдэһэн аад, тэдэнь хүдэлмэрилэнэгүй. Эдэ организацинуудай хүтэлбрилэгшэд болбол „кружог хүтэлбэрилхэ хүн үгы" гээд һуудаг юм. Иимэнүүд фактнууд үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Улан-Удын авторемлестэ, БМАССР-эй наркомместпромой типографида, наркомпищепромой № 1 пекарниин ба бусад организацинуудай дэргэдэ полит. һуралсалай кружогууд байха ёһотой аад, пропагандист „үгы" дээрэһээ, кружогонь хүдэлмэрилнэгүй.

Комсомолойайкомшье ороллоогүй байна.

Эдэ дутуу дундануудта әсэс табижа, большевизмын историие шудалха ябадалые үндэр хэмжээндэ табихань—комсомольско организаци бүхэнэй боевой зорилго.

О. Г.

Kombainioornuud ba traktoriistnuud socsorevnovaanida orolsobo

Tarbagatain MTS-iin kombainioornuud ba traktoriistnuud bolbol Kyrbiiin MTS-iin kombainova №6 agregaadai kollektiivei xandalgiiji zybşen xelsebe. Edener xadaa soloto kombainioor nyxer Cerendorziijevoi iniciatiiviiji haişaaxa ba demzexetei xamta, 1939 onoi urgasiiji hain şanartaigaar sag soonь xuriaaza abxiin, 1940 onoi xydee azaxiin Byxesojuuzna Viistavkede, ene namar bolxo kolxoozniguudai Byxesojuuzna Sjeezdde xabaadaxa xyndete erxenyydiiji tuilaxiin tylee sorevnovaanida orolsobod.

Mynee, ton xariuusalgata ujalganuudiiji abhan ede kombainioornuud ba traktoriistnuud bolbol kombainiingaa sag yrgelze xydelmeriixiin, ynder deede bytəesenyydiiji tuilaxiin tula byxii xemzeenyydiiji abna. Kombainioor nyxer Riimarev bolbol 500 gektaar tariaalangiiji xuriaaxa ujalga abaad, mynee yder byri 16-17 gektaar hain şanartaigaar xuriaaza baina. Myn tereşelen, kombainioornuud Meelьnikov, Ivanoov, Mordiin gegşed Riimarevhee dutuugyigeer xydelmeriine.

P. Şevçeenko

Erxim anguuşad

Agnaigiin sezoonoi yjede, an bariigiin talaar erxim pokazaateiьnuudiiji xaruulhanaigaa tylee BMASSR-ei Narkomzaagai prikaazaar, respyybliikiin erxim anguuşad—Kalagaanski, Şolkoovnik, Mynkyyjev, Çernii, Jirzinoo, Pixoojev, Omoorov, Şilagyyrov gegşed „Agnuuriin proomiisiiin otiiçnigta" gehen znaçooguudaar şagnagdahan baina.

Edeen soohoo ton erxim anguuşad nyxed Kalagaanski, Mynkyyjev, Şolkoovnik gegşed xydee azaxiin Byxesojuuzna viistavkede oşohon baina.

Xemzee abamaar xereg

Jaruuniin aimagai, Yiьderglin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozoi polevoi brigaadiin brigadiir Zambai Zamjaanov gegşe kolxoozniguudaigaa azalta yderiiji azaiainь kniige deere 8 hariin torşo soo oruulaagyi ba oruulxiin tuxai hanalaaş tabinagyi. Kolxoozniguudai zyghee xeden daxin erelte xegdeheer baitar, xemzee abnagyi.

Zamjaanovta zoxixo xemzee abxa ba kolxoozniguudai azalta ydernyydiijinь ene darii azalai kniigede oruulxa şuxala.

Jabadalşan.

Staxaanovska brigaadanuudai xydelmeri

Selengiin sydoremoontno zavoodoi kotiooiьno-svaaroçno ceexiin staxaanovska brigaadanuud bolbol abhan socialiis ujalganuudaa ylyylen dyyrgedeg baina. Zişeelxede, nyx. Zaguuzinai brigaada bolbol yder byriiingee yiledberiiin noormiiji 246 proc., xyrter dyyrgene. Nyxed Brezlitskiin brigaada—163 proc., Matiuuşinai brigaada—158 proc. g.m. yder ydereigee daabarinuudiiji dyyrgedeg baixa jym.

Ede brigaadiinxid xadaa tuilahan amzaltanuudaaraa xizaarlaxagyibdi. Byri yndernyyd pokazaateiьtaigaar xydelmeriixebdi"—geze naiduulhan baina.

C.

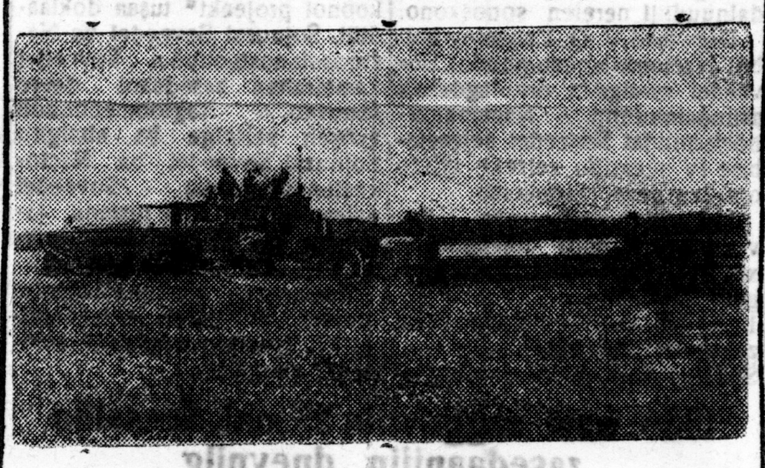

ZURAG DEERE: 18-24 ga xuriaadag, Kabaanskiin MTS iin kombainioor nyxer Ziiiinei agregaad.

(Mixailovoi foto).

Gadaadiin xeblelei xuudahanuud deere

Japoonsko imperialiistnuudai „filosoofi"

„Eroop Nyveeiь" geze francuuzska zurnaal bolbol Tokioodo, filosoofiiiji zaaza baidag japoonsko profeessor Kodziooro Sygimoori gegşiin xelehen ygiiji jamarşji kommentaarinuudgyigeer buuigan xeliebe. Tere profeessoroi „filosoofi" bolbol eeree eere tuxaigaa xelene: „Jevrooplin jadaraza baigaa xoroto zyiiiin şaltagaaniinь—civilizaaciin yiemze jixe baihan uşar" (?). „Profeessor" xadaa iigeze medyyine: „...vaarvarstvoda nege xediixen xemzeegeer busaza oşoxo şuxala geze hanagdana.

AXŞ-da avtomobiiiьna katastroofnuud

1938 ondo avtomobiiiьna katostroofnuudhaa bolzo AXŞ-da 94 miangan xynyyd yxehen baina. Ameeriklin, „Nacionaaiьna ajuuigyin Soveedei" zii byride gardag zurnaal xadaa ede medeenyydiiji toiiioxo zuuraa, AXŞ-da 5½ minuuta byxende nege xyn avaariiin zeertv boldog ba çaas byxende dunda zişeegeer 11 xynei ami, avtomobiiiьna katastroofoor abaaşagdadag geze zaana. Avaarinuudai yj de şarxatagşadai tooni 1938 ondo 8,9 miiiioon xyn baiba. AXŞ-da minuuta byxende, avtomobiiiьna avaarinuudhaa, dunda zişeegeer 17 xynyyd gemtedeg ba şarxatadag baina.

Sentiaabriiin 11-12 ydernyydte, SSSR-ei oborooniiji bexizyyigiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaz—Ulaan-Yde goorodto bolxonь

Agitacioonno xydelmeri jabuuina

Burkopsojuuzai kollektiivai dunda SSSR-ei oborooniiji bexizyyigiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaziin tuxai agitacioonno-maassova xydelmerinyyd jabuulagdaza baina. Aavgustiin 28-nai yder, byxii xydelmeriiegşedeinь dunda biseedenyyd yngergegdee. Kolektiivainь çleengyyd bolbol tiraaziiji amzaltataigaar ugtaxiin tula, socialiis sorevnovaanida orolsozo, socialiis doogovornuudiiji batainad. Tiigeed, xydelmeriiegşedei obligaacanuudaa şaigaxa xeregtenь tuhaixiin tula, 3 xynyyd tomiogdohon baixa jym.

MAŞAANON.

Amzaltataigaar ugtaxa

1939 onoi sentiaabriiin 11-12 ydernyydte, Ulaan-Yde goorodto yngergegdexeer baihan SSR Sojuuzai oborooniiji bexizyyiiiiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaz boibol ugaa jixe politiiçeske udxaşanartai xemzee jabuuiga myn.

Ene xemzeejabuuigiiji azaxiin ali byxii haibari deere şine-şinenyyd amzaltanuudtaigaar ugtaza, tiraazai komiissada tede amzaltanuudaigaa tuxai raaport ygexe johotoibdi. Myn tiraazai udxaşanar tuxai azaişadai dunda agitacioonno-maassova xydelmeriiji yrgeneer jabuulxanь, partiiina, komsomooiьsko ba profsojuuzna organizaacanuudai, tedenei kytelberiiegşedei şuxaiiin şuxala zorilgonь bolno.

Gebeş, tymer zamai traanspotiin, Ulan-Ydiin depoogoi partkoom xadaa ene xemzeejabuuiga tuşaa aavgustiin 29 xyrter jamarşji xydelmeri xeegyi gexede negeşji alduu bolxogyi. Partkoomoi sekretaarь nyxer Knyyrov xadaa eneen tuxai jyyş xexejee medeegyi, amagaian huuza baina. Tiime stiiiin udaan teseze boloxogyi.

Uşar iimehee, boloxojoo baihan tiraazai udxaşanariiji kollektiivaigaa dunda oiiguuiza, terentiji yiledberiiin ynder amzaltaar ugtaxiin tula byxii xemzeeji abxanь depoogoi partkoomoi myneederei ujaiga bolno.

C. Ced.

Şine kaadruuud

Burkopsojuuzai sisteemede emxidxegdehen gurban hariin şoofernuudai kyyrsiiji hajaar 30 xynyyd dyyrgeze garxanь.

Gadna, 12 xynyyd xojordoxi klaassai şoofernuudai kyyrsiiji oktiaabrь harada dyyrgexe. Ede şine kaadrnuud bolbol Burkopsojuuzai şisteemede xydeixe baina.

AXŞ-da prezideentske hungaltanuudta beledxel

1940 ondo Ameeriklin Xolbooto Ştaaduudta prezideentske hungaltanuud bolxo baina. Mynee ene hungaltanuudta beledxel exilee.

Prezideentske hungaltanuud bolbol Ameeriklin Xolbooto Ştaaduudai politiiçeske azabaidalda tuilai jixe yyrge ezelene. AXŞ-dai prezideentiin erxe ton jixe. Byxii gyisedxexe zasag prezideentiin garta. Miniisterstviin (departaamentiin) xytelberiiegşed prezideenteer tomiiogdodog. Prezideent bolbol, tiixeleeree, gyrenei deede tolgoi ba pravviiteiьstviin tolgoi bolno.

AXŞ-dai konstituuciin johoor, prezideent bolbol oronoi aarmi ba fioodoi glaavnakomaandaiagşa bolno. Hungagşadaar hungagdadaggyi byxii deede tuşaaltaniiji prezideent tomiiodog. Esesee, prezideent bolbol AXŞ-dai kongreessiiji (parlaamentiiji) zarlaxa erxetei.

Tiimehee, AXŞ-dai prezideentiin iime yrgen jixe erxe bolbol tereeniiji hungaigiiji jixe politiiçeske temeselei zyii bolno.

Prezideentske ba busad hungaltanuud deere yninhee xoişo negedeze jabahan, AXŞ-dai tomonuud byrzyaazna politiiçeske paartinuud xadaa demokratiiçeska ba respyblikaanska paartinuud bolno. Yngerhen zuun zilei xaxad bagaar, respyblikaanska paarti bolbol gol tyleb xoito ştaaduudaar huurizahan, promiişlenne kapitaalai intereesyydiiji xamagaaldag, demokratiiçeska paarti xadaa urda ştaaduudta gol huudag pomeeşçigyyd—raaboviadeeiьcenyydei intereesyydiiji xamagaaladag baigaa. Ene xojor paartinuud xuuşan nerenyydeeree, teed sagai yngerxe byri tedenei xaraakter jixe xubiianxai. Respyblikaanskaşji, demokratiiçeskaşji paartinuud xadaa mynee nege tyrelei paartinuud bişe, aliaandanşji xarşa nyieenyyd ba intereesyyd bii. Ene paartinuudta liberaaiьna ba reakcioonno kreloonuud bii. Demokratiiçeska paartiiin dotor reakcioonno ba liberaaiьna kreloonuudai xoorondoxi temesei jixe xursa bolonxoi, ene paartida AXŞ-dai prezideent Frankliiin Ryyzveiьt xabaadana.

Frankliiin Ryyzveiьt bolbol, demokratiiçeska paartiiin kandidaad bolzo, Ameeriklin Xolbooto Ştaaduudai prezideentde xojor daxin hungagdahan baina. Ene xojor hungaltanuud deere Ryyzveiьt bolbol progressiivne refoormiin prograammiiji hungagşadai urda tabiza hungagdahan jym. AXŞ-dai olonxi hungagşad xadaa eeriingee hunguuiiin biyiietieengyydiiji Ryyzveiьtde ygexedee, ene prograammiin tylee golosovaalahan baina. Xozomiinь tomo kapitaal bolbol demokratiiçeska paartiiin reakcioonno kreloodo jixe tyşegleze, Ryyzveiьtiin xemzeejabuuiganuudai jixenxi xubinuudiiji ebdehen baina. Kongreessei xojor palaatanuud deere demokratiiçeska paartiiin reakcioneernyyd bolbol Ryyzveiьtiin duradxahan xemzeejabuuiganuudta esergyy golosovaalaza, respyblikaanska paartiiin reakcioneernyydtei eeriingee xysiiji xeden udaa negedxehen baina. Tiixe yjede, respyblikaanska paartiiin liberaaiьna kreloogoi tyleelegşed xadaa Ryyzveiьtiin taiiiji barimtalagşadtai xamta golosovaalhan bainad.

Prezideentske hungaltanuud deere ilaxiin tulada, demokratiiçeska paarti bolbol hungagşadai progressiivne bylegei demzeigiiji eertee xangaxa johotoi. Eneeniiji tuilaxiin tulada, yrgen niite hungagşadtaa etigeltei, Ryyzveiьtiin tiipiin progressiivna deiteiiiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda debzyylxe johotoi.

Gebeş, demokratiiçeska paartiiin reakcioonno kreloo bolbol prezideentiin tuşaalda progressiivne dejateiiiin kandidatuuriiji debzyylgede esergyy temesei jabuulza exilee. Mynee ene reakcioonno kreloo bolbol jirexe zilde boixo ba prezideentde kandidaadiiji xaraalaxa johotoi, sjeezddee beledxelei xydelmeri jabuulza exilee.

Demokratiiçeska paartiiin progressiivne kreloo bolbol Frankliiin Ryyzveiьthee ondoo, tiime bolomoor tyleelegşegyi baihan deereheen jixe berxetei. Ryyzveiьt xadaa AXŞ-dai prezideentde xojor daxin hungagdanxai. Mynee reakcioneernyyd bolbol „amerikaanska demokratiiçeska tradiiciiji saxixa" şuxala baihaniiji barimtalan, Ryyzveiьtiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa debzyylxe jabadalda esergyy agitaaca xene.

Anxanda, Xolbooto Ştaaduudai tyryyşiin prezideent Vaşingtoon bolbol prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa baiiotiirovaigdaxiiji tereende duradxaxada arsahan baigaa. Tereenhee xoişo, prezideent xadaa eeriingee tuşaalda xojor bolzorhoo (naiman zilhee) udaan baixagyi gehen zanşai AXŞ-da bii bolhon baina.

Mynee reaakca bolbol demokratiide esergyy temeseide ene zanşai gurim xereglexiiji xysene. Gebeş, amerikaanska obşçeestvennostiiin progressiivne xubi xadaa, ene zanşai tiixe sagtaa tuhatai baihanş haa, mynee yjede ene bolbol aşag tuhagyi boloo geze ton zyb zaana. AXŞ-dai tyryy obşçeestvennostь bolbol Ryyzveiьtiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa debzyylxe tuxai duradxaliiji demzene. Ene duradxaliiji barimtalagşadai too amerikaanska hungagşadai dunda byri olon bolzo baina.

Progressiivne dejateiiiiji gurbadaxiaa prezideentde hungaxagyin tulada, tomo kapitaliistanuud byxii oroidolgoo gargaxa baina geze uridşalan xeleze bolno. Mynee AXŞ-da, bankiirnuud ba zavoodçiguudaar elbeg delbegeer finansiirovaigdadag eldeb fasiis organizaacanuud bolbol xydelze exilee.

Reaakca ba tereenei fasiis agentuura bolbol kriiziseer toxiooldohon, ekonomiiçeska berxeşeelnyydiiji Ryyzveiьt ba tereenei taiiiji barigşadta esergyy temeselde xereglexiiji hedene. Mynee AXŞ-da xydelmerigyişyydei too 11 miiiioon xyn boloo. Reakcioneernyyd bolbol xydelmerigyişyydte tuhalaxa jabadaiiiji oronoi azaxiiji hergeen bodxooigo haatuuina geze xu iai xuurmagaar hyxireidene. Pravviiteiьstviin hanaaşaigada esergyysen, tyleelegşedei palaata bolbol xydelmerigyişyydte obşçeestvenne xydelmeriiji yseedxexe tuxai zakoonoprojeekt ende hajaxan batalaa. Reaakciin zorilgo eii—tedener bolbol ekonomiiceska kriiziseei berxeşeeiiiji bejedee yzeze baihan, miiiioon tooto azaişadiiji Ryyzveiьt ba tereenei pravviiteiьstvodo esergyy bodxooxiiji hedene.

Iime orşombaidai soo AXŞ-dai pravviiteiьstviin saaşanxi politiikohoo ton jixe jyymen duidiidaxa baina. AXŞ-dai xeden miiiioon hungagşad bolbol zasagta oroxodoo tabihan tere prograammiingaa dyyxeer saaşadaa jabuuiga xexiiji Ryyzveiьthee xyiieene. Boixoo baihan hungaita deere Ryyzveiьtiin amzaita oioxo zam xadaa progressiivne xemzeejabuuiganuudai prograammiiji energiiçneer bejeiyyixe jabadalda [illegible]na.

AXŞ-dai olomiiiioon hungagşad bolbol urgan baigaa fasiis agreessiiin ajuuihaa oronoi ajuuigyi baidaiiiji xangaxa eri xemzeenyydiiji Ryyzveiьt bi tereenei pravviiteiьstvohoo xyiieene. Xitad aradtai solidaarnostiiin xydeieen yrgedehe Japoonsko agreesside esergyy yşee byri energiiçne xemzeenyydiiji abxa ereitenyyd duuidana. Japoondo seregei xeregsei eiьgeexiiji xorixo kampaan exiienxei. AXŞ-dai azaişad bolbol fasiis razveedkanuudai jabuuigiiji erid ba esesien ygexexiiji erene.

Gebeş, Ryyzveiьtei temesei jabuuidag, reakcioonno xysenyyd bolbol Ryyzveiьtin gadaadiin ba dotoodiin politiikiiji ebdexiin tulada, eeriingee byxii argabaidainuudiiji mobiiizovaalaza baina.

Amerikaanska oloniite bolbol gansai miirte duratai dezaavanuudai negedemei froont xadaa agreessornyydei saaşanxi jabuuigiiji xaaza şadaxi baina geze medene. Ede yşloovinuud soo 1940 onoi hungaita deere gadaada-politiiçeske asuudainuud bolbol yngerhen hungaltanuud deerexide oroxodoo, byri jixe huuri ezelexe baina. Tiimehee, AXŞ-da boixo prezideentske hungaitiiiin ulasxoorondiin jixe udxaşanai eii baina

N. FIOODOROV.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 3-44 отв. секретаря 3-23 Сельхозотдел — 7-55 Промотдел — 5-07.

Типография Наркомместпрома БМАССР, Бурглавлит № 1188